

KAJ PA, ČE JE PROSTORA ZELO MALO ?

Napačno je mišljenje, da z vrtnimi rastlinami lahko uživajo le tisti, ki imajo veliko prostora. Tudi na zelo majhnem prostoru je možno urediti pestro in trajno zasaditev. Vsekakor pa ta zahteva temeljit premislek in uporabo pravih rastlin.

Veliko vrtičkov v mestih je tako majhnih, da bi jim nekateri radi celo odrekli status vrta rekoč, da je to v resnici le majhna zaplata zemlje. Ampak vrt, v katerem ni prostora za drevesa in večje grmovnice, je še zmeraj vrt. Poznamo tudi terasne vrtove, pa strešne vrtove in celo tako imenovane vrtove v loncih, ko oblikujemo vrtno kompozicije z rastlinami, ki rastejo v večjih posodah, ker odprte zemlje na tisti lokaciji sploh ni.

Tokrat bomo govorili o majhnih in ozkih gredicah in njihovem pomenu. Velikokrat srečamo dvorišča in bivalne kotičke na prostem, ki so v celoti zabetonirani in tlakovani, ker si vnaprej ne znamo predstavljati, kakšno vrednost bi za ureditev celotnega prostora lahko imeli tudi le ozki pasovi zemlje, če ni možno urediti večjih gredic ali večjih zelenih površin. Na žalost pa je zelo težko popravljati tovrstne načrtovalske napake, ko smo enkrat že odmislili zasaditve in se sprijaznili z navidezno praktičnostjo golih tlakovanih površin in vse tlakovali. Če smo v svoji varčnosti in laičnem pristopu k načrtovanju svojih zunanjih površin takšno napako zagrešili sami, ker nismo hoteli dodatnih stroškov za načrtovalce, si morda tega ne bomo tako zelo gnali k srcu. Morda tudi dolgo sploh ne bomo ugotovili, kaj nas pravzaprav moti in kaj pravzaprav pogrešamo ob pogledu na sicer gradbeno-obrtniško dobro izpeljano tlakovano površino. Če pa smo hišo in vrt prepustili v projektiranje za to delo usposobljenemu strokovnjaku, pa smo vseeno ostali brez zelenja tam, kjer bi ga najbolj potrebovali, bomo morda bolj slabe volje.

Bivalni kotiček z bogatim zelenjem, čeprav je prostora za zasaditev zelo malo. Izbrane trajnice poskrbijo za pestrost skozi vse letne čase.

Na žalost pa se velikokrat zgodi tudi, da je ozka gredica bila načrtovana in zemlja v njej pripravljena za zasaditev rastlinja, mi pa to možnost izkoristimo površno, nedomiselno, velikokrat računajoč le na močan barvni učinek poleti ali potrebo, da pozimi ne bi bilo prazno. Kaj pa vsi ostali letni časi? Marsikdaj tudi v majhen prostor posadimo prevelike rastline, drevesa in grmovnice, ki potem zavzamejo preveč prostora in sčasoma postanejo moteče.

S pravilno izbiro trajnic lahko tudi v ozkih in majhnih gredicah dosežemo, da se bo nekaj stalno spreminjalo skozi vse leto, nekaj pa bo ostalo zeleno ali s suhimi silhuetami zanimivo celo pozimi. Pestra zasaditev navidezno zelo poveča prostor, vendar mora biti pestrost izražena predvsem z različnimi višinami trajnic in z različno strukturo in barvami listja. Cvetje se tu seveda mora pojavljati le občasno in v omejenem obsegu in naj ima bolj nalogo pritegniti naš pogled ob vsaki sprotni spremembi.

Ob takšni zasaditvi se slika stalno spreminja. In to je mnogo bolj zanimivo, kot pa zasaditev z enoličnimi iglavci, ki so sicer lepi ampak stalno enaki. Zasaditev z enoletnicami sicer poskrbi za maso cvetja, ki pa bo trajalo le nekaj časa in potem ga bo seveda treba zamenjati. Zasaditev s trajnicami pa bo potrebovala le občasen poseg z motičico ali škarjami, da odstranimo kakšen morebitni plevel, odcvetelo ali odmrlo listje in korigiramo rast. Sicer pa bo poskrbljeno za stalno spreminjanje kompozicije skozi vse letne čase s poudarkom seveda na pomlad in poletje, jesen je lahko tudi zelo živahna, zima pa bolj umirjena.

Majhne in ozke gredice so velikokrat tiste, ki najbolj pritegnejo naš pogled, če so seveda pestro zasajene. Tudi v velikem vrtu, kjer raste tudi drevje in velike grmovnice in kjer je prostora tudi za večjo trato in ne samo v majhnem, kjer za vse drugo manjka prostora.

Tekst: **Jožica Golob-Klančič** univ. dipl. ing. hort.
Fotografije: **Mojca Rehar Klančič** univ. dipl. ing. agr.